

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

29 JANUARI 1958.

WETSONTWERP

tot vaststelling van de zetel en het rechtsgebied van de vrederechten in het rechterlijk arrondissement Tongeren.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER TAHON.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De bevolking van het Rijk is de laatste jaren het sterkst aangegroeid in de Limburgse mijnstreek. De gemeente Genk b.v., die thans deel uitmaakt van het kanton Bilzen, heeft tegenwoordig een bevolking van meer dan 43 000 inwoners, tegen 3 400 in 1913. Ook de bevolking van het kanton Bilzen stijgt van jaar tot jaar en bedroeg, einde 1955, 73 352 inwoners.

De Regering heeft het noodzakelijk geacht in het belang van de rechtzoekenden, te Genk een vrederecht op te richten, het vrederecht te Zichen-Zussen-Bolder af te schaffen en het rechtsgebied van de vrederechten van het

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Joris.

A. — Leden : de heren Charpentier, De Gryse, Mevr. De Riemaecker-Legot, de heren du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Lefère, Mertens de Wilmars, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, Mevr. Lambert, de heren Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, Mevr. Vanderveken-Van de Plas. — De heren Janssens, Tahon.

B. — Plaatsvervangende leden : de heren De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefère, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, Mevr. Fontaine-Borguet, de heren Soudan, Tielemans (François), Vangraefscheppe. — Cooremans.

Zie :

674 (1956-1957) :

— N° 1 : Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1957-1958.

29 JANVIER 1958.

PROJET DE LOI

déterminant le siège et le ressort des justices de paix de l'arrondissement judiciaire de Tongres.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE LA JUSTICE (1),
PAR M. TAHON.

MESDAMES, MESSIEURS.

L'accroissement de la population du Royaume dans le courant des dernières années s'est manifesté le plus dans la région minière du Limbourg. C'est ainsi que la commune de Genk, qui fait actuellement partie du canton de Bilzen, compte actuellement une population de plus de 43 000 habitants, alors que ce nombre ne s'élevait qu'à 3 400 en 1913. La population du canton de Bilzen voit également sa population augmenter d'année en année et celle-ci s'élevait fin 1955 à 73 352 habitants.

Dans l'intérêt des justiciables, le Gouvernement a estimé devoir créer une justice de paix à Genk, de supprimer la justice de paix de Zichen-Zussen-Bolder et de modifier les circonscriptions des justices de paix de l'arrondissement de

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Joris.

A. — Membres : MM. Charpentier, De Gryse, Mme De Riemaecker-Legot, MM. du Bus de Warnaffe, Fimmers, Gendebien, Hermans, Lambotte, Lefère, Mertens de Wilmars, Robyns. — Daman, Deruelles, Hossey, Housiaux, Mme Lambert, MM. Merlot (Joseph-Jean), Messinne, Pierson, Rombaut, Mme Vanderveken-Van de Plas. — MM. Janssens, Tahon.

B. — Membres suppléants : MM. De Vleeschauwer, Kiebooms, Lefère, Lefèvre (Théodore), Meyers, Wigny. — Bohy, Mme Fontaine-Borguet, MM. Soudan, Tielemans (François), Vangraefscheppe. — Cooremans.

Voir :

674 (1956-1957) :

— N° 1 : Projet de loi.

arrondissement Tongeren te wijzigen, omdat de verkeersmiddelen een aanzienlijke uitbreiding hebben genomen en de bevolkingscijfers niet meer dezelfde zijn.

Een lid van uw Commissie maakte bezwaren betreffende: 1° het taalstatuut van de gemeenten die deel uitmaken van bedoelde kantons; 2° de bevolking van die gemeenten, de verkeersmiddelen tussen Genk en Bilzen, tussen de gemeenten van het kanton Zichen-Zussen-Bolder en Zichen-Zussen-Bolder zelf en ten slotte tussen laatstgenoemde gemeente en Tongeren; 3° de rechten van de magistraten en de grondwettelijkheid van het ontwerp.

Op al deze opmerkingen verstrekte de Minister het volgende antwoord:

I. — *Met betrekking tot het taalstatuut van de gemeenten die thans de kantons Bilzen, Zichen-Zussen-Bolder en Tongeren vormen.*

1. Krachtens het tweede lid van artikel 46 der wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken, moet een vrederechter of een plaatsvervangend vrederechter in de kantons Zichen en Tongeren, behalve het Nederlands, de taal van de taalminderheid kennen (*in casu* het Frans).

In het kanton Bilzen, dat geen enkele Franstalige gemeente bevat, is alleen de kennis van het Nederlands vereist.

2. Uit het koninklijk besluit van 11 september 1935, waarbij de taalregeling in de Belgische gemeenten wordt vastgesteld, blijkt: 1° dat al de gemeenten van het kanton Bilzen onder de Nederlandse taalregeling vallen; 2° dat hetzelfde geldt voor het kanton Tongeren, met uitzondering van Wouteringen, een Franstalige gemeente; 3° dat in het kanton Zichen-Zussen-Bolder de gemeenten Kanne, Val-Meer, Vlijtingen en Zichen-Zussen-Bolder Nederlandstalig en de gemeenten Bitsingen, Eben-Emael, Ternaaien, Rukkelingen-aan-de-Jeker, Vroenhoven en Wonck Franstalig zijn.

3. De Rechtbank van eerste aanleg te Tongeren was vroeger bevoegd om kennis te nemen van de vonnissen waartegen beroep was ingesteld.

Er werd nooit enig protest tegen aangetekend.

II. — *Met betrekking tot de transportmoeilijkheden.*

a) *Autobuslijn Genk-Bilzen:*

Zes ritten per dag Bilzen-Genk:

Eerste vertrek	4 u 30
Laatste vertrek	20 u 53.

Vijf ritten per dag Genk-Bilzen:

Eerste vertrek	5 u 20
Laatste vertrek	22 u 45.

b) *Tussen de gemeenten van het kanton Zichen en Zichen:*

Bitsingen-Zichen: autobus;

Eben-Emael-Zichen: autobus van Eben-Emael naar Bitsingen en autobus Bitsingen-Zichen;

Kanne-Zichen: autobus van Kanne naar Bitsingen en autobus Bitsingen-Zichen;

Ternaaien-Zichen: autobus Ternaaien-Herstal en autobus Herstal-Zichen;

Riemst-Zichen: autobus;

Rukkelingen-Zichen: autobus Rukkelingen-Bitsingen en autobus Bitsingen-Zichen;

Tongres, les moyens de communications s'étant considérablement développés et l'importance des populations n'étant plus la même.

Un membre de votre Commission a soulevé des objections, en ce qui concerne: 1° le statut linguistique des communes, faisant partie des cantons précités; 2° la population de ces communes, les moyens de transport entre Genk et Bilzen, entre les communes du canton de Zichen-Zussen-Bolder et Zichen-Zussen-Bolder même et enfin entre cette dernière commune et Tongres; 3° les droits des magistrats et la constitutionnalité du projet.

Le Ministre a répondu aux diverses observations dans les termes suivants:

I. — *En ce qui concerne le statut linguistique des communes constituant actuellement les cantons de Bilzen, Zichen-Zussen-Bolder et Tongres.*

1. En vertu du deuxième alinéa de l'article 46 de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire dans les cantons de Zichen et Tongres, un juge de paix ou un juge de paix suppléant doit connaître, outre le néerlandais, la langue de la minorité linguistique (le français).

Dans le canton de Bilzen qui ne comporte aucune commune de langue française, la seule connaissance du néerlandais est requise.

2. En se référant à l'arrêté royal du 11 septembre 1935 qui fixe le régime linguistique des communes belges, l'on constate que: 1° dans le canton de Bilzen, toutes les communes ont le régime linguistique néerlandais; 2° dans le canton de Tongres, il est de même à l'exception d'Otrange qui est commune de langue française; 3° dans le canton de Zichen-Zussen-Bolder, sont néerlandaises les communes de Kanne, Riemst, Val-Meer, Vlijtingen, Zichen-Zussen-Bolder et sont françaises les autres communes, à savoir Bassenge, Eben-Emael, Lanaye, Roclenge-sur-Geer, Vroenhoven et Wonck.

3. Le Tribunal de première instance de Tongres était compétent par le passé de la connaissance des jugements frappés d'appel.

Nulle réclamation ne fut jamais présentée.

II. — *En ce qui concerne les difficultés de déplacements.*

a) *Genk-Bilzen ligne d'autobus:*

Six trajets journaliers Bilzen-Genk:

Premier départ	4 h 30
Dernier départ	20 h 53.

Cinq trajets journaliers Genk-Bilzen:

Premier départ	5 h 20
Dernier départ	22 h 45.

b) *Entre les communes du canton de Zichen et Zichen:*

Bassenge-Zichen: autobus;

Eben-Emael-Zichen: autobus d'Eben-Emael à Bassenge et autobus Bassenge-Zichen;

Kanne-Zichen: autobus de Kanne à Bassenge et autobus de Bassenge à Zichen;

Lanaye-Zichen: autobus Lanaye-Herstal et autobus Herstal-Zichen;

Riemst-Zichen: autobus;

Roclenge-Zichen: autobus Roclenge-Bassenge et autobus Bassenge-Zichen;

Val-Meer-Zichen : autobus;

Vlijtingen-Zichen : autobus Vlijtingen-Riemst en autobus Riemst-Zichen;

Vroenhoven-Zichen : autobus Vroenhoven-Riemst en autobus Riemst-Zichen;

Wonck-Zichen : deze gemeente komt niet voor in de tabellen van de dienstregeling. Afstand Wonck-Zichen : 3 km.

c) Zichen-Tongeren :

Autobus :

1. Zichen-Riemst :

Eerste vertrek	7 u 15
Aankomst	7 u 24

2. Riemst-Tongeren :

Vertrek	7 u 25
Aankomst	7 u 46

Terugreis :

1. Tongeren-Riemst :

Laatste vertrek	15 u 48
Aankomst	16 u 10

2. Riemst-Zichen :

Vertrek	16 u 26
-------------------	---------

III. — *Ten aanzien van de grondwettelijkheid van het wetsontwerp.*

De Grondwet verbiedt nergens de kantons te wijzigen. Alleen wordt in artikel 100 bepaald dat « de overplaatsing van een rechter (...) slechts (kan) geschieden... met zijn toestemming ».

Wat de provincies betreft: krachtens het eerste artikel van de Grondwet kan de wetgever de grenzen ervan wijzigen.

Waarom zou hij dit ook niet kunnen doen voor de kantons?

De wetgever heeft trouwens reeds kantons gewijzigd. Zo heeft hij het hier behandelde kanton Zichen-Zussen-Bolder op 9 maart 1847 gevormd door aan de kantons Tongeren en Bilzen gemeenten te onttrekken.

Op 24 mei 1848 heeft hij het tweede kanton van Oude-naarde afgeschaft, en het eerste kanton van Nijvel.

Hij heeft op 18 augustus 1887 het kanton Borgerhout opgericht, op 29 augustus 1889 het kanton Ledeberg, op 9 mei 1892 het kanton Jumet, op 6 juli 1895 het kanton Sint-Gillis, op 2 juni 1896 de kantons Grivegnée, Herstal, Saint-Nicolas, en op 8 juni 1896 het kanton Laken.

Hij heeft de Brusselse kantons gesplitst op 27 mei 1890, het kanton Gent op 2 juni 1896 en het kanton Leuven op dezelfde datum.

IV. — Het kanton Mechelen-aan-Maas telt 49 951 inwoners, m.a.w. het behoort tot de tweede categorie (+40 000-60 000).

Er zouden 10 000 inwoners moeten bijkomen eer het naar de eerste categorie kan overgaan, wat in enkele jaren tijd niet mogelijk is; de huidige vrederechter kan dus niet van een nadeel spreken. Hij is trouwens voor het leven aangesteld, en aan zijn wedde wordt niet geraakt.

De instemming van deze magistraat is voor een wijziging van het rechtsgebied niet vereist, aangezien hij niet wordt overgeplaatst (art. 100 van de Grondwet).

Val-Meer-Zichen : autobus;

Vlijtingen-Zichen : autobus Vlijtingen-Riemst et autobus Riemst-Zichen;

Vroenhoven-Zichen : autobus Vroenhoven-Riemst et autobus Riemst-Zichen;

Wonck-Zichen : pas trouvé cette localité aux tableaux-horaires. Distances entre Wonck et Zichen : 3 km.

c) Zichen-Tongres :

Autobus :

1. Zichen-Riemst :

Premier départ	7 h 15
Arrivée	7 h 24

2. Riemst-Tongres :

Départ	7 h 25
Arrivée	7 h 46

Retour :

1. Tongres-Riemst :

Dernier départ	15 h 48
Arrivée	16 h 10

2. Riemst-Zichen :

Départ	16 h 26
------------------	---------

III. — *En ce qui concerne la constitutionnalité du projet de loi.*

La Constitution ne défend à aucun endroit la modification des cantons. Elle se borne à disposer dans son article 100 qu'« un juge ne peut être déplacé sans son consentement ».

En ce qui concerne les provinces, le législateur peut en modifier les limites en vertu de l'article premier de la Constitution.

Pourquoi ne pourrait-il pas le faire pour les cantons?

Le législateur a d'ailleurs modifié les cantons. Il a créé le kanton litigieux de Zichen-Zussen-Bolder le 9 mars 1847 par distraction de communes des cantons de Tongres et de Bilsen.

Il a supprimé le 24 mai 1848 le deuxième kanton d'Audenaerde et le premier kanton de Nivelles.

Il a créé le 18 août 1887 le kanton de Borgerhout, le 29 août 1889 le kanton de Ledeberg, le 9 mai 1892 le kanton de Jumet, le 6 juillet 1895 le kanton de Saint-Gilles, le 2 juin 1896 les cantons de Grivegnée, Herstal, Saint-Nicolas et le 8 juin 1896 le kanton de Laeken.

Il a divisé les cantons de Bruxelles le 27 mai 1890, le kanton de Gand le 2 juin 1896 et le kanton de Louvain le 2 juin 1896 également.

IV. — Le kanton de Mechelen-sur-Meuse compte 49 951 habitants c'est-à-dire qu'il est de deuxième classe (+40 000-60 000).

Il lui faudrait 10 000 habitants de plus pour passer en première classe ce qui est impossible en quelques années et le juge actuel ne peut donc parler de préjudice. D'ailleurs il est inamovible et aucune atteinte n'est portée à son traitement.

Il ne faut pas l'accord de ce magistrat pour une modification territoriale puisqu'il n'est pas déplacé (art. 100 de la Constitution).

V. — Sedert de inwerkingtreding van de wet van 26 april 1929 tot herziening van het Kieswetboek heeft het regime van de rechterlijke kantons geen invloed meer op dat van de kieskantons (cfr. art. 88, §§ 2 en 3).

VI. — *Bevolking van de gemeenten, bedoeld in het ontwerp tot oprichting van een vrederegerecht te Genk.*

1. Worden bij het kanton Tongeren ingelijfd :

1° Alle gemeenten van het vroegere kanton Zichen-Zussen-Bolder, met uitzondering van Vlijtingen, dat bij het kanton Bilzen wordt gevoegd, met name :

Bitsingen	862
Eben-Emael	1 501
Kanne	1 293
Ternaaien	1 037
Riemst	825
Rukkelingen-aan-de-Jeker	949
Val-Meer	1 625
Vroenhoven	1 365
Wonck	1 364
Zichen-Zussen-Bolder	2 623

2° De volgende, van het kanton Borgloon afgescheiden gemeenten :

Schalkhoven	282
Sint-Huibrechts-Hern	515
Vliermaal	1 413
Werm	382
Wintershoven	436

2. Het nieuwe kanton Genk wordt gevormd door :

1° De van Bilzen afgescheiden gemeenten :

Genk	42 812
Zutendaal	2 504

2° De van Mechelen-aan-Maas afgescheiden gemeenten :

As	3 462
Niel-bij-As	783
Opglabbeek	3 815

3. Bij het kanton Bilzen worden gevoegd :

1° De volgende, van het kanton Borgloon afgescheiden gemeenten :

Romershoven	674
Vliermaalroot	893

2° De volgende, van het afgeschafte kanton Zichen afgescheiden gemeente :

Vlijtingen	2 185
------------	-------

4. Bij het kanton Borgloon worden gevoegd de volgende tweede, van het kanton Tongeren afgescheiden gemeenten :

Bommershoven	842
Heks	500

5. Bij het kanton Bree wordt gevoegd de volgende, van Mechelen-aan-Maas afgescheiden gemeente :

Neerglabbeek	477
--------------	-----

Er dient aan toegevoegd te worden dat de afschaffing van het kanton Zichen-Zussen-Bolder niets wijzigt aan de taalregeling van die streek.

V. — Depuis la mise en vigueur de la loi du 26 avril 1929 portant revision du Code électoral, le régime des cantons de justice de paix n'affecte plus celui des cantons électoraux (v. art. 88, §§ 2 et 3).

VI. — *Population des communes visées par le projet de création d'une justice de paix à Genk.*

1. Sont rattachées au canton de Tongres :

1° Toutes les communes constituant l'ancien canton de Zichen-Zussen-Bolder, à l'exception de Vlijtingen qui est rattaché au canton de Bilzen, c'est-à-dire :

Bassenge	862
Eben-Emael	1 501
Kanne	1 293
Lanaye	1 037
Riemst	825
Roclenge-sur-Geer	949
Val-Meer	1 625
Vroenhoven	1 365
Wonck	1 364
Zichen-Zussen-Bolder	2 623

2° Les communes suivantes détachées du canton de Looz :

Schalkhoven	282
Sint-Huibrechts-Hern	515
Vliermaal	1 413
Werm	382
Wintershoven	436

2. Constituent le nouveau canton de Genk :

1° Détachées de Bilzen les communes de :

Genk	42 812
Zutendaal	2 504

2° Détachées de Mechelen-aan-Maas, les communes de :

As	3 462
Niel-bij-As	783
Opglabbeek	3 815

3. Sont rattachées au canton de Bilzen :

1° Les communes suivantes détachées du canton de Looz :

Romershoven	674
Vliermaalroot	893

2° La commune suivante, détachée du canton supprimé de Zichen :

Vlijtingen	2 185
------------	-------

4. Sont rattachées au canton de Looz, les deux communes suivantes détachées du canton de Tongres :

Bommershoven	842
Heks	500

5. Est rattachée au canton de Bree, la commune suivante détachée de Mechelen-aan-Maas :

Neerglabbeek	477
--------------	-----

Il convient d'ajouter que la suppression du canton de Zichen-Zussen-Bolder ne change aucunement le régime linguistique de la région.

Verder valt op te merken dat artikel 4 van het ontwerp het enige geval regelt dat zich met betrekking tot verworven rechten zou kunnen voordoen, met name de toestand van de griffier van het vredegerecht van Zichen-Zussen-Bolder.

De Minister wees er eveneens op dat de regeling voor de vredegerichten sinds de inwerkingtreding der wet van 26 april 1929 geen verband meer heeft met de regeling voor de kieskantons (cf. art. 88, §§ 2 en 3, van het Kieswetboek).

Met betrekking tot de moeilijkheid van het overgaan naar de eerste categorie — welke mogelijkheid voor Mechelen-aan-Maas niet meer zou bestaan — weze aangestipt dat dit kanton thans 49 951 inwoners telt en dat er 60 000 inwoners moeten zijn om in de eerste categorie te worden opgenomen, zodat er geenszins sprake van is de titularis van dit kanton te benadelen.

De artikelen van het ontwerp werden eenparig en het ontwerp zelf met 10 stemmen en 2 onthoudingen aangenomen.

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Secretaris,
V. TAHON.

De Voorzitter, a.i.,
M.-A. PIERSON.

Il est également à remarquer que l'article 4 du projet règle le seul cas qui pourrait se présenter en ce qui concerne les droits acquis et notamment en ce qui concerne la situation du greffier de justice de paix de Zichen-Zussen-Bolder.

M. le Ministre a également fait observer que depuis l'entrée en vigueur de la loi du 26 avril 1929, le régime des justices de paix n'a plus de rapport avec celui des cantons électoraux (cf. art. 88, §§ 2-3, du Code électoral).

En ce qui concerne la difficulté de passer en première classe — possibilité qui serait enlevée à Mechelen-aan-Maas —, il est à noter que ce canton compte actuellement 49 951 habitants et qu'il faudrait 60 000 habitants pour passer en première classe, de sorte qu'il n'est nullement question de désavantager le titulaire de ce canton.

Les articles du projet ont été adoptés à l'unanimité et le projet lui-même par 10 voix et 2 abstentions.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Secrétaire,
V. TAHON.

Le Président, a.i.,
M.-A. PIERSON.